

POLITIKA PROTIV MITA I KORUPCIJE

1 IZJAVA O POLITICI

Korporacija KONE, njene podružnice i povezana društva posvećeni su poštovanju svih važećih zakona protiv mita i korupcije širom sveta.

Korporacija KONE promoviše kulturu poštenja, integriteta, transparentnosti i otvorenosti u cilju stvaranja zdravog i bezbednog radnog i poslovnog okruženja i izgradnje poverenja sa našim saradnicima, klijentima i poslovnim partnerima.

KONE zabranjuje sve oblike mita i korupcije. To znači da ne nudimo, ne dajemo, ne ovlašćujemo, ne prihvatamo niti tražimo bilo šta vredno od bilo kog lica ili treće strane niti im to nudimo sa namerom da na koruptivan način steknemo, odnosno damo neprikladnu ličnu ili poslovnu prednost.

Ne upuštamo se u neprikladne ili koruptivne poslovne aranžmane niti ih tolerišemo ni sa jednom trećom stranom, uključujući klijente, konsultante, agente, distributere, dobavljače i podizvođače, i ne dozvoljavamo nijednoj trećoj strani da to radi u naše ime.

2 SVRHA I OPSEG

2.1. Svrha

Svrha ove politike je da jasno izloži nultu toleranciju korporacije KONE prema mitu i korupciji, da objasni pristup koji korporacija KONE ima u sprečavanju mita i korupcije, a koji je zasnovan na proceni rizika, kao i da pruži smernice za poštovanje ove politike i prijavljivanje eventualnih kršenja. Primeri situacija sa znacima upozorenja na koje bi zaposleni trebalo da obrate pažnju navedeni su u Dodatku 1.

Ove smernice se moraju čitati zajedno sa Kodeksom ponašanja korporacije KONE i drugim politikama, procedurama, uputstvima i smernicama korporacije KONE (pogledajte odeljak 7 u nastavku da biste pronašli ključne povezane politike i uputstva). Ako lokalni zakoni nameću strože zahteve, oni se moraju poštovati u svakom trenutku.

2.2. Opseg

Ova politika važi za sve direktore, službenike, menadžere i zaposlene u korporaciji KONE u celom svetu i primenjuje se na sve podružnice, filijale i druge entitete u kojima je korporacija KONE većinski vlasnik ili na drugi način ima kontrolu nad upravljanjem. Članovi izvršnog odbora, generalni direktori i šefovi jedinica odgovorni su za to da zaposleni u njihovim organizacijama poštuju ovu politiku.

Zabrana mita i korupcije koju sprovodi korporacija KONE važi i za dobavljače, agente i distributere korporacije KONE i definišu je namenske politike, kao što su Kodeks ponašanja za dobavljače i Kodeks ponašanja za distributere.

3 DEFINICIJE

Mito: plaćanje, poklon, usluga ili bilo šta drugo vredno što se nudi, prihvata ili zahteva u zamenu za neprikladnu prednost. **Podmićivanje** je vid korupcije.

Investiranja u zajednicu: pogodnosti za zajednice, kao što su finansiranje infrastrukture ili obrazovne/medicinske ustanove. U nekim zemljama su investiranja u zajednicu obavezna u skladu sa lokalnim zakonima.

Sukob interesa: kada su lični interesi zaposlenog u sukobu sa njegovim radnim obavezama u korporaciji KONE ili njenim interesima.

Korporativno gostoprimstvo: večere, ručkovi, pića, putovanja, smeštaj, događaji ili zabava obezbeđeni u poslovne svrhe.

Korupcija: zloupotreba poverene moći da bi se dobila neprikladna prednost za sebe, drugu osobu ili preduzeće. Koruptivne aktivnosti se često namerno obavljaju na obmanjujuće načine, a ne transparentno.

Distributer: nezavisni prodavac u maloprodaji, koji kupuje od korporacije KONE i zatim potpisuje kupoprodajne ugovore sa klijentima u svoje ime.

Donacija: finansijski ili prilog neke druge vrste koji korporacija KONE daje (obično dobrotvornim organizacijama) ne očekujući direktnu korist u zamenu za dobročinstvo. Prilozi granskim udruženjima ili članarine za organizacije koje služe poslovnim interesima obično se ne smatraju donacijama.

Mala nezvanična plaćanja: mala nezvanična plaćanja, koristi ili pokloni koji se daju javnom službeniku da bi on obavio rutinsku funkciju, mimo diskrecionog prava, koju je obavezan da obavi, kao što su obrada prijave za vizu, carinjenje, izdavanje poslovnih dozvola ili druge slične administrativne procedure.

Poklon: gotovina, ekvivalent gotovini (kao što su vaučeri ili poklon-kartice), predmet, usluga ili druga pogodnost koja ima vrednost za primaoca, npr. ručni sat, pretplata, pogodnost ili usluga kao što je renoviranje stambenog prostora ili lična usluga kao što je stažiranje.

Neprikladna prednost: bilo koja neprikladna ili neopravdana korist, plaćanje, aranžman ili nešto od vrednosti na šta korisnik očigledno nema pravo.

Trgovina uticajem: prihvatanje mita da bi se iskoristio uticaj i nagovorila treća strana (obično javni službenik) da obavi čin korupcije.

Isplata provizija: vid dogovorenog podmićivanja u kome se onome ko uzima mito isplaćuje provizija za pružene usluge.

Javni službenik: bilo koja osoba koja obavlja zakonodavnu, administrativnu ili sudsku funkciju, bilo da joj je ta dužnost dodeljena ili je za nju izabrana; bilo koja osoba koja obavlja javnu funkciju, uključujući rad za državnu agenciju ili preduzeće čiji je vlasnik / većinski vlasnik država, odnosno koje država kontroliše; ili bilo koji zvaničnik ili predstavnik javne međunarodne organizacije. Ova definicija obuhvata javno-privatna partnerstva i zaposlene u, na primer, državnim školama i bolnicama.

Agent prodaje: fizičko ili pravno lice koje predstavlja korporaciju KONE, ali ne potpisuje niti izvršava ugovore o prodaji ni u svoje ni u ime korporacije KONE.

Sponzorstvo: investicija od obostrane koristi u događaj, pojedinca ili koncept kako bi se promovisali KONE brend, naš imidž, proizvodi i usluge.

4 ZABRANJENI ARANŽMANI

4.1. Direktno i indirektno podmićivanje

Korporacija KONE zabranjuje podmićivanje, bilo da u njemu učestvuje direktno zaposleni u korporaciji KONE ili indirektno treća strana koja postupa u ime korporacije KONE.

4.2. Mala nezvanična plaćanja

Korporacija KONE zabranjuje mala nezvanična plaćanja bez obzira na iznos ili svrhu. Ipak, u vanrednoj situaciji je moguće obaviti malo nezvanično plaćanje kako bi se obezbedili zdravlje ili bezbednost zaposlenog u korporaciji KONE koji se suočava sa neposrednim rizikom. Sva takva plaćanja se moraju odmah prijaviti u pisanoj formi rukovodiocu zaposlenog, pravnoj ili službi za usklađenost. Ona se moraju precizno evidentirati u knjigama i evidencijama korporacije KONE (npr. u izveštajima o troškovima).

4.3. Netačne knjige i evidencije

Finansijske transakcije moraju da se evidentiraju transparentno, precizno i pravovremeno i moraju da budu u skladu sa računovodstvenim standardima korporacije KONE i drugim važećim lokalnim pravilima. Ni za jednog klijenta nije dozvoljeno da se vodi „van knjiga“.

Finansijsko i nefinansijsko izveštavanje i evidencije ne smeju da sadrže lažne, obmanjujuće ili veštačke unose ili informacije.

4.4. Pokloni ili korporativno gostoprimstvo prevelike vrednosti

Pokloni ili gostoprimstvo koji su prevelike vrednosti, neprikladni po prirodi ili vremenu pružanja, koji su tajni, a ne otvoreni, odnosno kojima se želi uticati na poslovne odluke, mogu se smatrati mitom i korporacija KONE ih zabranjuje.

Da bi se obezbedilo to da se pokloni, korporativno gostoprimstvo i posete fabrikama ne smatraju potencijalnim mitom, oni moraju imati legitimnu poslovnu svrhu, moraju da budu prikladni, u skladu sa Kodeksom ponašanja korporacije KONE i odobreni u skladu sa internim uputstvima korporacije KONE za poklone i korporativno gostoprimstvo, kao i lokalnim pravilima za troškove.

4.5. Neprikladne donacije, sponzorstva ili investiranje u zajednicu

Dobrotvorne donacije, sponzorstva i investiranja u zajednicu predstavljaju važan deo društveno odgovornih dela korporacije KONE. Međutim, oni se mogu smatrati mitom ako idu u korist javnim službenicima koji odlučuju o ugovorima ili nepropisno usmeravaju sredstva.

Takva plaćanja ili donacije moraju u svim slučajevima biti u skladu sa važećim zakonskim propisima, moraju biti odobreni u skladu sa važećim globalnim ili lokalnim delegiranjem ovlašćenja i internim uputstvima korporacije KONE za sponzorstva i donacije i moraju precizno da se zabeleže u knjigama i evidencijama korporacije KONE.

4.6. Trgovina uticajem i neprikladno lobiranje

Korporacija KONE poštuje sve važeće zakone prilikom saradnje sa državnim organima. Trgovina uticajem i neprikladno lobiranje su zabranjeni. Ne koristimo svoj uticaj niti svoje veze za ostvarivanje koruptivnih pogodnosti u ime korporacije KONE niti u ime bilo koje treće strane. Korporacija KONE je registrovana u zvaničnim registrima lobista gde je to obavezno i zaposleni moraju uvek da poštuju Kodeks ponašanja i Pravilnik o usklađenosti sa propisima o tržišnoj konkurenciji korporacije KONE.

4.7. Sukobi interesa

Sukobi interesa mogu da povećaju rizik od korupcije jer je veća verovatnoća da će zaposleni ili treće strane koji su u takvom sukobu iskoristiti svoj položaj za obezbeđivanje privatne koristi.

Od zaposlenih se traži da otkriju stvarne ili potencijalne sukobe interesa svom rukovodiocu, službi za ljudske resurse, pravnoj ili službi za usklađenost kako bi se umanjio ovaj rizik i zaštitio ugled korporacije KONE i njenih zaposlenih. Rukovodioci su odgovorni za rešavanje sukoba interesa o kojima su obavešteni i ublažavanje potencijalnih posledica.

4.8. Rizici trećih strana

Korporacija KONE saraduje sa ovlašćenim distributerima, agentima, konsultantima i ostalim trećim stranama širom sveta. Korporacija KONE se može smatrati odgovornom za postupke koje treće strane obavljaju u njeno ime. Zato treće strane mogu predstavljati specifične rizike od mita i korupcije za korporaciju KONE, posebno kada saraduju sa vladama i/ili javnim službenicima.

Da bi ublažili ove rizike, zaposleni moraju da se uvere u to da korporacija KONE uvek ima legitimnu poslovnu potrebu za rad sa trećim stranama i da radi samo sa trećim stranama koje postupaju etički, po zakonu i sa integritetom.

Korporacija KONE očekuje da treće strane poštuju slične nivoe etike i usklađenosti koje i ona poštuje i zahteva od njih da potpišu naš Kodeks ponašanja dobavljača ili distributera, prema potrebi. Kako je i navedeno u tim Kodeksima ponašanja, korporacija KONE očekuje da njeni dobavljači i distributeri imaju nultu toleranciju prema mitu i korupciji. Korporacija KONE će ih smatrati odgovornim za svaki čin mita ili korupcije i zadržava pravo da prekine poslovni odnos u slučaju da dođe do mita ili korupcije.

Zaposlenima u korporaciji KONE zabranjeno je da od trećih strana traže da nude mito klijentima korporacije KONE, na izričit ili impliciran način.

Spajanja i akvizicije: korporacija KONE ne sme da započne akviziciju niti da učestvuje u zajedničkom ulaganju ako su prodavac ili druga ugovorna strana, ciljna kompanija ili viši službenici pod istragom zbog mita ili korupcije ili ako su nedavno proglašeni krivima za mito i korupciju.

U skladu sa Politikom akvizicije korporacije KONE, pre potpisivanja definitivnog sporazuma potrebno je izvršiti odgovarajuću dubinsku proveru ciljnih kompanija. Svaku sumnju da je došlo do mita ili korupcije potrebno je detaljno istražiti pre bilo kakvih daljih postupaka.

Distributeri i agenti prodaje: distributerima i agentima prodaje se strogo zabranjuje učestvovanje u podmićivanju ili drugim koruptivnim radnjama u ime korporacije KONE.

Dobavljači: dobavljači ne smeju da učestvuju ni u kakvom vidu podmićivanja niti šeme sa isplatom provizija, kao ni da na bilo koji drugi način nude podsticaje zaposlenima korporacije KONE niti članovima njihovih porodica ili prijateljima da bi dogovorili poslovanje sa korporacijom KONE ili ga zadržali.

Dozvole i licenciranje: vlade i državni organi ubiraju prihode od naknada za dozvole i licence. Dobijanje dozvola, odobrenja i licenci može da dovede do nastanka rizika od mita zbog značajnog obima interakcija korporacije KONE sa nezavisnim posrednicima i državnim organima. Korporacija KONE ne plaća i ne učestvuje u malim nezvaničnim plaćanjima ili mitu u cilju dobijanja dozvola ili licenci. Korporacija KONE mora da se postara za to da treće strane koje učestvuju u interakciji sa državnim organima u njeno ime budu propisno kvalifikovane i ugledne.

5 PREVENTIVNE MERE

5.1. Radnje koje se preduzimaju u cilju smanjenja rizika od mita i korupcije

Korporacija KONE obavlja redovne procene rizika kako bi utvrdila koji deo njenog poslovanja predstavlja najveći rizik u pogledu mita i korupcije i kako bi dala prioritet radnjama za ublažavanje posledica.

Od svih zaposlenih u korporaciji KONE očekuje se da razumeju značaj sledećih preventivnih mera.

Transparentnost: korporacija KONE promoviše kulturu transparentnosti. Transparentnost ima ključan značaj u otkrivanju i sprečavanju mita i korupcije. Od svih zaposlenih se očekuje da se postaraju za to da se stvarni ili potencijalni sukobi interesa prijave i da podaci i evidencije (uključujući raspodele troškova i zahteve za naknadu troškova) budu transparentni, tačni i potpuni.

Podsticaji: korporacija KONE ne ugrožava svoju etiku i integritet radi ostvarenja poslovnih ciljeva. Nastojimo da podsticaji za zaposlene ne podstiču neprikladno postupanje.

Politike, procesi, procedure i obuka: politike korporacije KONE (uključujući i one navedene u odeljku 7 u nastavku), procesi i procedure ograničavaju mogućnosti za mito i korupciju i tako joj pomažu da ih spreči. Vlasnik politike, procesa ili procedure je odgovoran za to da se pruži odgovarajuća obuka relevantnim ciljnim grupama u celoj korporaciji KONE. Svaki zaposleni je dužan da pročita i poštuje politike koje se odnose na njegov rad.

Upravljanje rizikom trećih strana: korporacija KONE obavlja dubinsku proveru trećih strana u skladu sa tim koliki rizik predstavljaju zemlja, tip poslovanja i tip treće strane o kojoj je reč. Globalni tim za usklađenost stalno prati rizik od mita i korupcije koji postoji u zavisnosti od toga o kojoj je zemlji reč, proverava rizičnije treće strane da bi se utvrdio nivo rizika od mita i korupcije, osmišljava i primenjuje mere za upoznavanje druge ugovorne strane i preporučuje odgovarajuće mere za ublažavanje posledica.

Kontrole: korporacija KONE razvija i usvaja odgovarajuće interne kontrole, kao i druge finansijske, računovodstvene i administrativne mere u cilju otkrivanja i sprečavanja mita i korupcije, čime se obezbeđuje to da nijedan deo imovine korporacije KONE ne može da se iskoristi za podmićivanje niti prikrivanje mita.

5.2. Posledice nepoštovanja

Nepoštovanje lokalnih i međunarodnih zakona protiv mita i korupcije može imati ozbiljne posledice po korporaciju KONE i njene zaposlene, uključujući penale, novčane kazne, krivičnu odgovornost, poslovni gubitak (uključujući gubitak licence za rad ili isključivanje iz postupaka javne nabavke) ili ozbiljno narušavanje ugleda.

Svako kršenje ove politike od strane zaposlenog za posledicu ima odgovarajuću disciplinsku meru, koja može da uključuje i prekid radnog odnosa.

6 IZRAŽAVANJE ZABRINUTOSTI BEZ STRAHA OD ODMAZDE

Svi zaposleni se ohrabruju da progovore ako posumnjaju ili saznaju da se ova politika krši, a posebno ako je njima ponuđeno mito, ako je od njih zatraženo da ponude mito ili ako sumnjaju da određena transakcija uključuje mito.

Policy

Eventualne nedoumice možete prijaviti svom rukovodiocu, odeljenju za ljudske resurse ili lokalnom pravnom ili timu za usklađenost. Globalnom timu za usklađenost se možete obratiti i direktno, putem e-adrese: compliance@kone.com.

Izveštaje možete proslediti i anonimno (kada to lokalni zakoni dozvoljavaju) koristeći liniju za prijavljivanje problema sa usklađenošću kompanije KONE, koja je dostupna na globalnom intranetu, u odeljku „Etika i usklađenost“, kao i na lokaciji kone.com.

Korporacija KONE će istražiti sva eventualna kršenja ove politike. Korporacija KONE zabranjuje odmazdu prema onima koji u dobroj veri proslede prijavu i preduzeće disciplinske mere protiv onih za koje se utvrdi da su učestvovali u odmazdi.

DODATAK 1

Znaci upozorenja

Mito i korupcija mogu imati različite oblike. Mito se često pogrešno opisuje (na primer, kao troškovi prodaje i marketinga, putovanja ili zabavnog sadržaja, naknade za usluge, otpisi, honorari za konsultacije, provizije, popusti ili razni troškovi) kako bi se prikriilo u knjigama i evidenciji.

Zaposleni u korporaciji KONE moraju da obrate pažnju na sledeće scenarije koji mogu da ukazuju na mito ili korupciju:

- Zvaničnik ambasade nagoveštava da bi proces obrade prijave za vizu mogao da se ubrza ako korporacija KONE plati posebnu naknadu njemu lično.
- Zaposleni u korporaciji KONE vodi klijenta na plaćeno putovanje da poseti fabriku korporacije KONE, pri čemu je nekoliko dana izdvojeno samo za obilazak znamenitosti sa članovima porodice.
- Konkurent nudi pogodnost zaposlenom u korporaciji KONE ako korporacija KONE pristane da ne učestvuje u određenoj javnoj nabavci.
- Kao uslov za prodaju, klijent traži donaciju za dobrotvornu organizaciju u čijem je odboru on član.
- Zaposleni u korporaciji KONE radi honorarno za konkurenta ili dobavljača korporacije KONE.
- KONE jedinica obavlja značajan broj nabavki pri čemu ne poštuje globalnu politiku nabavke.
- Klijent ili javni službenik traže od korporacije KONE zaposlenje za rođaka.
- Zaposleni u korporaciji KONE dobija gotovinsku uplatu od podizvođača.
- Zaposleni u korporaciji KONE odbija da odobri rad podizvođača ako mu on ne plati naknadu.
- Zaposleni u korporaciji KONE plaća arhitekti/klijentu za to da u javnu nabavku uključi specifikacije koje odgovaraju korporaciji KONE.
- Agent prodaje ili konsultant dobija proviziju za projekat na kome nije radio ili dobija veoma visoku proviziju za projekat u okviru kog je obavio izuzetno malo posla.

- Na fakture su dodati artikli za rad koji nije obavljen ili usluge koje nisu pružene ili su fakture isplaćene u celosti iako je obavljeno manje posla nego što je definisano ugovorom.
- Dobavljač ili klijent zahtevaju da se obavi uplata na račun treće strane ili račun u drugoj zemlji.
- Zaposleni traži nadoknadu troškova prilažući nedovoljnu ili netačnu dokumentaciju.
- Zaposleni ili treća strana koja zastupa korporaciju KONE u zaključivanju spajanja i akvizicije dobija poklon od mogućeg ciljnog preduzeća tokom dogovora o akviziciji, a taj poklon može da utiče na odluku o zaključivanju posla.